

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2006-305-0266
Dok.: LUH40354

GRUNDNOTAT

om forslag til Rådets rammeafgørelse om tilrettelæggelsen og indholdet af udvekslinger af oplysninger fra strafferegistre mellem medlemsstaterne (KOM(2005)690)

Resumé

Forslaget har til formål at gennemføre en omlægning af de gældende mekanismer for udveksling af straffedomme med henblik på at sikre, at den medlemsstat, hvori den berørte person er statsborger, er i stand til at give et korrekt og udtømmende svar på anmodninger om tidligere straffedomme, som den modtager vedrørende sine egne borgere. Forslaget kan ikke anses for at stride mod nærhedsprincippet. Forslaget i dets nuværende udformning vil formentlig have visse lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes at ville have statsfinansielle konsekvenser, som det imidlertid på nuværende tidspunkt, hvor der bl.a. endnu ikke er gennemført høring over forslaget, ikke er muligt at skønne nærmere over. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side kan man generelt støtte forslaget, som vil betyde et mere effektivt samarbejde omkring udveksling af oplysninger mellem de nationale strafferegistre i medlemsstaterne. Man finder dog fra dansk side, at der er behov for en nærmere analyse af betydningen af visse elementer af forslaget, herunder især med hensyn til en eventuel indførelse af elektronisk udveksling af straffedomme i et standardformat.

1. Baggrund

Spørgsmålet om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union har løbende været genstand for drøftelser i såvel Rådet (for retlige og indre anliggender) som i Det Europæiske Råd.

Det Europæiske Råd fastslog den 25. og 26. marts 2004 i en erklæring om bekæmpelse af terrorisme, som Rådet (for retlige og indre anliggender) tilsluttede sig den 19. juli 2004, at en bedre udveksling af oplysninger om straffedomme bør have prioritet. Det Europæiske Råd gentog denne hensigtserklæring i det såkaldte Haag-program til styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i Den Europæiske Union, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 5. november 2004. I programmet (punkt 3.3.1.) opfordres Kommissionen til "at forelægge sine forslag om forbedring af udvekslingen af oplysninger fra nationale registre over straffedomme og rettighedsfrakendelser, især seksualforbrydere, senest i december 2004, så Rådet kan vedtage dem inden udgangen af 2005. Disse forslag bør i marts 2005 følges op af et yderligere forslag til et edb-system for udveksling af oplysninger".

På den baggrund vedtog Rådet (retlige og indre anliggender) den 21. november 2005 en rådsafgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre, som har til formål – på kort sigt – at fremskynde overførslen af straffedomme.

Kommissionen fremlagde desuden den 25. januar 2005 en hvidbog om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union (KOM(2005)10).

I lyset heraf og på baggrund af drøftelser i Rådet (retlige og indre anliggender) har Kommissionen den 22. december 2005 fremlagt et forslag til rammeafgørelse om tilrettelæggelsen og indholdet af udvekslinger af oplysninger fra strafferegistre mellem medlemsstaterne (KOM(2005)690).

Forslaget er fremlagt under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 31, hvoraf det bl.a. fremgår, at fælles handling vedrørende samarbejde i kriminalsager bl.a. omfatter fremme og fremskyndelse af samarbejdet om retspleje mellem kompetente ministerier og retlige eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne, og artikel 34, stk. 2, litra b, hvoraf det fremgår, at Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen kan vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

2. Indhold

2.1. Formål med og overordnet beskrivelse af forslaget

Om baggrunden for det fremlagte forslag til rammeafgørelse om tilrettelæggelsen og indholdet af udvekslinger af oplysninger fra strafferegistre mellem medlemsstaterne (KOM(2005)690) har Kommissionen bl.a. anført, at oplysninger om straffedomme på nuværende tidspunkt udveksles ved hjælp af de mekanismer, der blev etableret i medfør af den europæiske konvention af 1959 om gensidig retshjælp i straffesager.

Efter Kommissionens opfattelse har disse mekanismer visse fejl og mangler, som betyder, at nationale domstole ofte afsiger straffedomme, der udelukkende er baseret på domsoversigten i deres nationale registre uden overhovedet at kende til de domme, andre medlemsstater eventuelt har afsagt. Sigtet med forslaget er på denne baggrund at gennemføre en omlægning af de pågældende mekanismer for at sikre, at den medlemsstat, hvori den berørte person er statsborger, er i stand til at give et korrekt og udtømmende svar på anmodninger om tidligere straffedomme, som den modtager vedrørende sine egne borgere.

Forslaget til rammeafgørelse indeholder overordnet set følgende elementer:

- Ved alle domme, der afsiges på en medlemsstats område, skal det ved overførslen til det nationale strafferegister anføres, hvilken nationalitet domfældte har, hvis der er tale om en EU-statsborger.

Den centrale myndighed i medlemsstaten informerer snarest muligt de centrale myndigheder i andre medlemsstater om domme vedrørende disses statsborgere, og den informerer endvidere hurtigst muligt om eventuelle efterfølgende foranstaltninger, der træffes i medfør af domsstatens nationale lovgivning, og som indebærer, at oplysningen i strafferegisteret ændres eller slettes mv.

- Den centrale myndighed i den medlemsstat, hvor den berørte person er statsborger, opbevarer alle de oplysninger, der er overført, således at den er i stand til at videreformidle dem.

Alle ændringer eller sletninger af registreringer i domsstaten skal medføre identisk ændring eller sletning af oplysninger i den medlemsstat, hvor den berørte person er statsborger.

- Den centrale myndighed i den medlemsstat, hvori den berørte person er statsborger, overfører til brug for en straffesag i et andet medlemsland – på anmodning – oplysninger om nationale domme, domme afsagt i andre medlemsstater, som er overført til medlemsstaten samt domme afsagt i tredjelande, som den har modtaget oplysninger om.

Udvekslingen af oplysninger om straffedomme sker på de betingelser, der er fastsat i national lov eller gælder ifølge national praksis. Udvekslingen sker ved hjælp af en formular og inden for bestemte frister.

I øvrigt fastlægges der i forslaget nærmere betingelser for videregivelse til andre formål end en straffesag eller til et tredjeland.

Forslaget til rammeafgørelse indeholder herudover regler om fremsendelse af anmodninger om oplysninger vedrørende straffedomme, om betingelser for anvendelsen af personoplysninger, om sprog, om format og andre måder at tilrettelægge og lette udvekslingen af oplysninger på samt om indførelse af en komitologi-procedure vedrørende udformningen af et sådant standardformat.

2.2. Forslagets enkelte bestemmelser

Efter artikel 1 er formålet med rammeafgørelsen at definere, hvordan en medlemsstat, hvori der afsiges en straffedom over en statsborger fra en anden medlemsstat (domsstaten), overfører oplysninger om dommen til den medlemsstat, hvori domfældte er statsborger (statsborgerstaten).

Formålet er desuden at fastsætte de forpligtelser for så vidt angår opbevaring af oplysninger, der påhviler statsborgerstaten, og præcisere, hvilke krav statsborgerstaten skal opfylde, når den besvarer en anmodning om oplysninger fra strafferegistret.

Endelig fremgår det af artikel 1, at rammeafgørelsen har til formål at fastlægge rammerne for at opbygge og udvikle et edb-baseret system for udveksling af oplysninger om straffedomme mellem medlemsstaterne.

I artikel 2 defineres begreberne ”dom” og ”strafferegister”.

Begrebet ”dom” defineres som alle endelige afgørelser truffet af en strafferetlig myndighed eller en administrativ myndighed, der kan appelleres til en anden domstol, herunder en straffedomstol, og hvori en persons skyld for en strafferetlig overtrædelse eller strafbar handling i henhold til national ret fastslås som en overtrædelse af retsreglerne.

Begrebet ”strafferegistret” defineres som det eller de nationale registre, der indeholder oplysninger om afsagte domme i henhold til national ret.

Forslagets artikel 3 foreskriver, at hver medlemsstat skal udpege en central myndighed. Rådets Generalsekretariat og Kommissionen skal informeres herom.

Det fremgår bl.a. af artikel 4, at domsstaten snarest muligt skal informere statsborgerlandet om domme afsagt over sidstnævnte stats statsborgere. Når den domfældte er statsborger i flere medlemsstater, sendes oplysningerne til hver af disse medlemsstater. Domsstaten skal i denne forbindelse anføre den domfældtes nationalitet, samt hvor lang tid registreringen i domsstatens strafferegister vil blive opbevaret i medfør af national ret.

Det fremgår endvidere af artikel 4, at domsstaten hurtigst muligt overfører alle oplysninger om efterfølgende foranstaltninger, der træffes i medfør af domsstatens nationale lovgivning, og som indebærer, at oplysningerne i strafferegistret ændres eller slettes, herunder også ændring af det tidsrum, hvori oplysningerne opbevares, til statsborgerstaten.

Domsstaten skal endvidere sende en kopi af dommene (og de foranstaltninger, der er tale om) samt alle andre oplysninger i tilknytning hertil til den medlemsstat, der anmoder herom, således at sidstnævnte kan undersøge, om det kræver, at der træffes foranstaltninger på internt plan.

Forslagets artikel 5 bestemmer, at statsborgerstaten har pligt til at opbevare og ajourføre de overførte oplysninger. Det præciseres, at ændringer og sletninger, der foretages i domsstaten, også skal foretages i statsborgerstaten, og at statsborgerstaten er forpligtet til kun at anvende ajourførte oplysninger. Reglerne i artikel 5 kan imidlertid ikke medføre, at en person i forbindelse med en national sag behandles dårligere, end hvis den pågældende var blevet idømt en dom ved en national domstol.

Af artikel 6 følger det, at hvis en medlemsstat ønsker oplysninger fra en anden medlemsstats strafferegister, kan den centrale myndighed i overensstemmelse med national ret sende en anmodning om oplysninger til en anden medlemsstats centrale myndighed.

Det følger endvidere af bestemmelsen, at når en person anmoder om oplysninger fra sit eget strafferegister, kan den medlemsstat, hvori anmodningen indgives, i overensstemmelse med national ret sende en anmodning om udskrifter af strafferegistret og oplysninger i relation hertil til en anden medlemsstat, hvis den berørte person har eller har haft opholdssted eller er eller har været statsborger i den anmodende medlemsstat eller den anmodede medlemsstat.

Alle sådanne anmodninger om oplysninger udformes ved brug af formularen i bilaget.

Artikel 7 indeholder en række bestemmelser, der skal beskytte de personoplysninger, der overføres fra domsstaten til statsborgerstaten.

Artikel 7 fastslår, at de oplysninger, der kan udveksles i forbindelse med en straffesag omfatter

- nationale domme
- domme afsagt i andre medlemsstater, der er blevet overført efter rammeafgørelsens gennemførelse
- domme afsagt i andre medlemsstater, som den har modtaget oplysninger om forud for gennemførelsen af rammeafgørelsen
- domme afsagt i tredjelande, som den har modtaget oplysninger om.

Der sondres således mellem oplysninger, der overføres før og efter rammeafgørelsens ikrafttrædelse, for derved at tydeliggøre, at pligten til at opbevare og ajourføre alle oplysninger, jf. artikel 5, kun gælder for de oplysninger, der overføres efter rammeafgørelsens ikrafttrædelse.

Artikel 7 fastslår endvidere, at der i forbindelse med overførsel af oplysninger fra strafferegistret skal sondres mellem nationale domme og domme afsagt af tredjelande, og oplysninger om domme afsagt i andre medlemsstater, som er blevet overført til statsborgerstaten, idet statsborgerstaten i relation til sidstnævnte oplysninger ved henvendelse til domsstaten skal kontrollere, om og i hvilket omfang disse oplysninger kan overføres til det begærende tredjeland.

Modtager andre medlemsstater end statsborgerstaten en anmodning om oplysninger fra strafferegistret, fremsender denne stat oplysninger om nationale domme til den anmodende medlemsstat. Hvis anmodningen ikke vedrører en straffesag, besvarer den den i overensstemmelse med national ret. Svaret ledsages af en oversigt over domme som fastsat i national ret.

Af artikel 8 fremgår det, at den anmodede medlemsstats centrale myndighed straks eller under alle omstændigheder senest 10 arbejdsdage at regne fra dagen for modtagelsen af anmodningen på de betingelser, der er fastsat i national ret eller praksis, skal sende oplysningerne til den anmodende stat. Samme svarfrist gælder med hensyn til en anmodning fra en person, der ønsker oplysninger om sit eget strafferegister.

Såfremt den anmodede medlemsstat har brug for flere oplysninger for at identificere den person, som anmodningen vedrører, skal den straks konsultere den anmodende medlemsstat for – inden ti arbejdsdage regnet fra datoen for modtagelsen af de ønskede supplerende oplysninger – at kunne besvare anmodningen.

Artikel 9 fastsætter betingelserne for at anvende personoplysninger, der er modtaget fra en anden medlemsstat i medfør af artikel 7. Af bestemmelsen følger, at sådanne oplysninger kan anvendes i forbindelse med straffesager og til et andet formål inden for de begrænsninger, der specificeres af den anmodede stat, og i overensstemmelse med den anmodende stats nationale ret. Disse begrænsninger finder imidlertid ikke anvendelse, hvis den anmodende medlemsstat anvender personoplysningerne for at forebygge en umiddelbar og alvorlig fare for den offentlige sikkerhed.

Bestemmelsen i artikel 9 gælder ikke på personoplysninger, som en medlemsstat har fået i medfør af rammeafgørelsens bestemmelser, og som stammer fra den pågældende medlemsstat.

Artikel 11 vedrører format og andre måder at tilrettelægge og lette udvekslingen af oplysninger på.

Af bestemmelsen følger, at medlemsstaterne (fra en bestemt dato, jf. nedenfor) indbyrdes skal udveksle oplysninger fra strafferegistret ad elektronisk vej i et standardformat, der bl.a. gør det muligt at medtage oplysninger om domfældte, oplysninger om dommens form, oplysninger om forhold, der har givet anledning til dommen og oplysninger om dommens indhold.

Formatet og de øvrige måder at tilrettelægge og lette udvekslingen af oplysninger om straffedomme mellem medlemsstaternes nationale myndigheder på fastsættes og tilpasses eventuelt i overensstemmelse med proceduren i artikel 13 (komitologi-procedure). Disse andre måder omfatter fastsættelse af alle metoder til at lette forståelsen og maskinoversættelsen af de overførte oplysninger, fastsættelse af betingelserne for edb-baseret udveksling af oplysninger bl.a. med hensyn til de tekniske standarder og eventuelt de udvekslingsprocedurer, der skal anvendes, samt eventuelle tilpasninger af formularen i bilaget til rammeafgørelsen.

De foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af den ovennævnte elektroniske udveksling af straffedomme, vedtages efter proceduren i artikel 13 (komitologi-proceduren).

Hver medlemsstat skal senest 3 år efter vedtagelsen af formatet og de edb-baserede metoder til udveksling af oplysninger om straffedomme foretage de tekniske tilpasninger, der er nødvendige for at anvende formatet og overføre det ad elektronisk vej til de øvrige medlemsstater.

Indtil udløbet af den nævnte 3-års frist udveksles oplysninger ved hjælp af ethvert middel, der efterlader et skriftligt spor, og på betingelser, der gør det muligt for den medlemsstat, der modtager dem, at kontrollere, at oplysningerne er autentiske. Denne fremgangsmåde finder dog også anvendelse efter udløbet af 3-års fristen, hvis de nævnte elektroniske overførelsesmåder ikke er til rådighed på dette tidspunkt.

En nærmere beskrivelse af komitologi-proceduren findes i artikel 12-13. Der er tale om indførelse af den form for procedure, hvor Kommissionen bistås af et forskriftsudvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

De resterende artikler 10 og 14-16 indeholder regler om sprog, forholdet til andre retsinstrumenter, gennemførelse og ikrafttræden.

Hvad særligt angår spørgsmålet om forholdet til andre retsinstrumenter følger det af artikel 14, stk. 1, at rammeafgørelsen supplerer artikel 13 i den europæiske konvention af 1959 om gensidig retshjælp i straffesager og de tilhørende protokoller samt reglerne i EU-retshjælps-konvention fra 2000 og den tilhørende protokol. Det følger endvidere af artikel 14, stk. 2, at medlemsstaterne skal give afkald på indbyrdes at gøre deres eventuelle forbehold over for artikel 13 i 1959-konventionen gældende.

Herudover fastsætter artikel 14, stk. 3, at rammeafgørelsen erstatter bestemmelserne i artikel 22 i 1959-konventionen (med tillægsprotokol).

Med rammeafgørelsen ophæves rådsafgørelsen af 21. november 2005 om udveksling af oplysninger fra strafferegistre, jf. artikel 14, stk. 4.

3. Gældende ret

3.1. Udveksling af oplysninger om straffedomme

3.1.1. Anmodninger mellem EU-medlemslandene om udveksling af oplysninger om straffedomme og rettighedsfrakendelser behandles i dag navnlig efter reglerne i Europarådets konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager samt de tilhørende tillægsprotokoller af henholdsvis 17. marts 1978 og 8. november 2001.

Konventionen indeholder i artikel 13 regler for fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre efter begæring, og i artikel 22 regler om underretning af egen drift om straffedomme og påfølgende foranstaltninger, der vedrører det pågældende lands statsborgere.

De nævnte bestemmelser er sålydende:

”

Artikel 13

1. Den anmodede stat skal fremsende udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre, hvorom der til brug for straffesager fremsættes begæring fra en kontraherende part, i samme udstrækning som disse udskrifter og oplysninger kan meddeles til dets egne judicielle myndigheder i tilsvarende sager.

2. I andre end de i denne artikels stk. 1 omhandlede tilfælde skal anmodningen efterkommes på de betingelser, som gælder efter den anmodede stats lovgivning, andre forskrifter eller praksis.

.....

Artikel 22

Hver af de kontraherende parter skal underrette enhver anden part om alle straffedomme og påfølgende foranstaltninger, der vedrører sidstnævnte parts statsborgere, og som indføres i strafferegistret. Justitsministerierne skal oversende sådanne meddelelser til hverandre mindst een gang om året. Såfremt den pågældende person anses for statsborger i to eller flere kontraherende stater, skal hver af disse underrettes, medmindre den pågældende person er statsborger i det land, hvor han blev domfældt.”

Danmark har i forbindelse med indgåelsen (ratifikation) af 1959-konventionen taget forbehold over for artikel 13. Disse forbehold er sålydende:

”Ad artikel 13, stk. 1

Forpligtelsen til at meddele udskrifter af strafferegistrene i henhold til denne bestemmelse begrænses til straffeoplysninger, som vedrører personer, der er sigtet eller tiltalt.”

...

”Ad artikel 13, stk. 2

Der tages forbehold over for denne bestemmelse i dens helhed.”

Herudover indeholder Schengen-konventionen særlige (proceduremæssige) bestemmelser om fremsættelse af de nævnte former for retsanmodninger i forholdet mellem Schengen-landene.

Endvidere er der i den såkaldte EU-retshjælpskonvention (af 29. maj 2000) fastsat bestemmelser om fremsendelse og besvarelse af anmodninger om gensidig retshjælp og om beskyttelse af personoplysninger, jf. herved konventionens artikel 6 og 23. Der kan i denne forbindelse navnlig henvises til konventionens artikel 6, stk. 8, hvorefter anmodninger og meddelelser om oplysninger om straffedomme som omhandlet i artikel 22 i 1959-konventionen fremsendes gennem medlemsstaternes centrale myndigheder.

3.1.2. Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog som tidligere nævnt den 21. november 2005 en rådsafgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre.

Rådsafgørelsen indebærer en forpligtelse for medlemsstaterne til at udpege en central myndighed til udveksling af oplysninger. Efter rådsafgørelsen skal medlemsstaterne – i øvrigt i overensstemmelse med deres forpligtelser (ifølge Europarådets konvention (af 20. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager) – straks fremsende domme, som afsiges over andre medlemsstaters statsborgere, til disse medlemsstater. Der fastsættes efter rådsafgørelsen frist for medlemsstaternes svar på en anmodning om fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre. Anmodning om og fremsendelse af oplysninger om straffedomme sker under anvendelse af standardblanketter.

I forbindelse med rådsafgørelsen har medlemsstaterne indbyrdes givet afkald på at gøre deres forbehold med hensyn til artikel 13 i Europarådets konvention (af 20. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager gældende. Rådsafgørelsen berører derimod ikke forbehold med hensyn til artikel 22 i samme konvention. Se i den forbindelse ovenfor under punkt 3.1.1.

Rådsafgørelsen har ikke medført ændringer i den gældende lovgivning på området for udveksling af straffedomme, og det er således fortsat de almindelige regler om tavshedspligt og videregivelse, som regulerer dette spørgsmål.

3.1.3. De almindelige regler for videregivelse af personoplysninger, som behandles ved hjælp af edb, findes i persondatalovens kapitel 4. Det fremgår bl.a. af disse regler, at der kan ske behandling af oplysninger om strafbare forhold, hvis det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver, jf. lovens § 8, stk. 1. Oplysninger om strafbare forhold må dog alene videregives, såfremt nærmere angivne betingelser er opfyldt, jf. § 8, stk. 2.

I medfør af persondatalovens § 72 har justitsministeren udstedt en bekendtgørelse, som bl.a. indeholder de nærmere regler for Kriminalregisterets indhold, for indberetning til registeret og sletning af oplysninger heri samt for videregivelse af oplysninger, herunder til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole, jf. bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister. Der kan i denne forbindelse navnlig henvises til reglerne i bekendtgørelsens kapitel 6, særligt bestemmelserne i § 21, stk. 1, nr. 9, som fastsætter, at Rigspolitichefen kan udstede fuldstændige udskrifter af Kriminalregisteret og straffeattester til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole i de nordiske lande eller i lande, der er medlemmer af Europarådet, til brug for offentlige straffesager i udlandet.

3.2. Registrering af straffedomme

De gældende regler om registrering af straffedomme i Kriminalregisteret findes i bekendtgørelsen om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (bekendtgørelse nr. 218

af 27. marts 2001), der er fastsat med hjemmel i § 72 i lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger.

Af bekendtgørelsens § 3 følger, at der i afgørelsesdelen optages oplysninger om personer, om hvem der er truffet afgørelse i straffesager. De typer af oplysninger, som optages, fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen. Af bilag 1 fremgår bl.a., at afgørelser truffet i lande, der er medlem af Europarådet, vedrørende danske statsborgere og udenlandske statsborgere, der på gernings-tidspunktet har fast bopæl i Danmark, optages efter samme retningslinier som danske afgørelser, såfremt Kriminalregisteret får underretning derom.

Afgørelser truffet i andre lande optages i de nævnte tilfælde, hvis de af Rigspolitichefen efter procesmåden og strafudmålingen skønnes at kunne sidestilles med danske afgørelser.

Indberetning af oplysninger til Kriminalregisteret sker fra domstolene, auditørerne, Direktoratet for Kriminalforsorgen, kriminalforsorgens anstalter og arresthuse, politiet og udenlandsk politi eller justitsmyndighed. Såvel den indberettende myndighed som Rigspolitichefen udfører kontrol til sikring af, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger eller oplysninger af ikke-politimæssig karakter. Oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller uden politimæssig interesse, skal snarest muligt berigtiges eller slettes. Der henvises til bekendtgørelsens §§ 5-6.

Ved indberetning af nye oplysninger til Kriminalregisteret foretages ajourføring af tidligere registrerede oplysninger, jf. bekendtgørelsens § 7.

Efter bekendtgørelsens § 8 sker sletning af oplysninger i afgørelsesdelen efter de i bilag 3 fastsatte regler. Heraf følger, at der sker sletning, når der er forløbet 10 år fra det seneste af følgende tidspunkter:

- endelig løsladelse fra afsoning af frihedsstraf,
- udløb af prøvetid efter prøveløsladelse,
- endelig ophævelse af retsfølge efter straffelovens §§ 68-70,
- ophør af frakendelse af rettigheder eller pålæg,
- endelig afgørelse, der ikke omfattes af de ovennævnte tilfælde.

Oplysninger om personer, der er fyldt 80 år, slettes i afgørelsesdelen. For personer, der er fyldt 70 (men ikke 80 år), nedsættes de ovenfor anførte frister til 5 år.

Efter bekendtgørelsens § 10 slettes oplysninger om en registreret person i Kriminalregisteret senest 2 år efter den pågældendes død. Får Rigspolitechefen først efterfølgende underretning om dødsfaldet, slettes oplysningerne om den pågældende på dette tidspunkt.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget i dets nuværende udformning vil formentlig have visse lovgivningsmæssige konsekvenser i form at ændringer i enten lovgrundlaget for eller de administrative bestemmelser for Det Centrale Kriminalregister.

Navnlig de foreslåede regler i forslagets artikel 5 (om forpligtelser, der påhviler den medlemsstat, hvori den berørte person er statsborger) samt artikel 11 (om format og andre måder at tilrettelægge og lette udvekslingen af oplysninger på) giver anledning til lovgivningsmæssige overvejelser, men forslaget vil herudover muligvis også på andre punkter indebære ændringer eller præciseringer i den gældende bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister.

Efter den foreslåede artikel 5, stk. 1 og 2, stilles der krav om, at opbevaring og sletning mv. af oplysninger sker efter de regler, som gælder i domsstaten. Bestemmelserne må antages at skulle forstås således, at der gælder en (ubetinget) registreringspligt med hensyn til domme over egne statsborgere, uanset om der er tale om domfældelse for et forhold, som ikke er strafbart i Danmark, eller der i øvrigt ikke ville kunne ske registrering heraf i en tilsvarende dansk sag, f.eks. fordi der er tale om bødersager inden for særlovgivningen. Bestemmelserne må også antages at betyde, at statsborgerstaten ikke kan opbevare oplysninger om udenlandske straffedomme i sit strafferegister, som er blevet slettet i den pågældende domsstat.

Det bemærkes herved, at det følger af bekendtgørelsen om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister § 3 og bilag 1, at afgørelser truffet i lande, der er medlem af Europarådet (dvs. herunder også EU-medlemslandene), vedrørende danske statsborgere og udenlandske statsborgere, der på gerningstidspunktet har fast bopæl i Danmark, optages efter samme retningslinier som danske afgørelser, såfremt Kriminalregisteret får underretning derom.

Det giver anledning til tvivl, hvad det betyder, når det i forslagets artikel 5, stk. 3, bestemmes, at artikel 5, stk. 2, under ingen omstændigheder kan medføre, at den berørte person i forbindelse med en national retssag behandles dårligere, end hvis en national domstol havde afsagt en dom over den pågældende. I det omfang bestemmelsen skal forstås således, at en person, som er dømt ved en udenlandsk straffedom, og som er blevet registreret i Kriminalregisteret, ikke i nogen

henseende kan stilles ringere, end hvis den pågældende var blevet dømt i Danmark, vurderes den foreslåede artikel 5, stk. 3, ikke umiddelbart at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser. Justitsministeriet vil søge det nævnte spørgsmål afklaret under forhandlingerne af forslaget.

Justitsministeriet vil desuden under forhandlingerne søge rækkevidden af den foreslåede artikel 11 fastlagt. I den nuværende udformning må bestemmelsen antages at ville medføre et behov for ændringer i reglerne for behandlingen af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister, herunder bl.a. med hensyn til hvilke oplysninger, der skal fremgå af registeret, jf. artikel 11, stk. 2. Det vurderes, at der vil være tale om administrative ændringer, men bestemmelsen i forslagets artikel 11 vil dog – afhængig af navnlig rækkevidden af artikel 11, stk. 3 – muligvis også kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det skal bemærkes, at videregivelse af oplysninger fra statsborgerlandets nationale strafferegister sker ”på de betingelser, der er fastsat i national lov eller gælder ifølge national praksis”, jf. i den forbindelse navnlig forslagets artikel 8.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Kommissionen har anført, at den eneste budgetmæssige konsekvens, forslaget får, er gennemførelsen af den komitologi-procedure, der indføres ved forslaget. De beslutninger, der vedtages i overensstemmelse med denne procedure, og som vil kunne få budgetmæssige konsekvenser, er – ifølge Kommissionen – omfattet af rammeprogrammet vedrørende grundlæggende rettigheder og retfærdighed (KOM(2005)122).

For så vidt angår den nationale gennemførelse af forslaget vurderes denne at ville have statsfinansielle konsekvenser, som det imidlertid på nuværende tidspunkt, hvor der bl.a. endnu ikke er gennemført høring over forslaget, ikke er muligt at skønne nærmere over.

5. Høring

Forslaget til rammeafgørelse er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikede advokater, Datatilsynet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført følgende vedrørende nærhedsprincippet:

”Målet er på EU-plan at forbedre kvaliteten af udvekslinger af oplysninger om straffedomme, der på nuværende tidspunkt er omfattet af konventionen af 1959. Det forudsætter, at alle medlemsstater overholder en række forpligtelser, der skal sikre, at den medlemsstat, hvori den berørte person er statsborger, kan give et korrekt og udtømmende svar på anmodninger om tidligere domme, som den modtager, og det kræver en samordnet indsats på EU-plan. Det er derimod op til den enkelte medlemsstat at afgøre, hvordan den mest hensigtsmæssigt kan opfylde sine forpligtelser (f.eks. at afgøre, i hvilken fase af proceduren domfældte skal identificeres, eller fastlægge retningslinjerne for opbevaringen af de overførte oplysninger).

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.”

Regeringens foreløbige vurdering er, at forslaget ikke kan anses for at stride mod nærhedsprincippet. Formålet med forslaget er at sikre, at en medlemsstat, som ønsker at indhente oplysninger om eventuelle forstraffe vedrørende en person, som er statsborger i en anden medlemsstat, kan gøre dette på en hurtigere og mere sikker og effektiv måde. Indførelse af en ordning, som foreslået i forslaget, vil ikke kunne ske som en ren national foranstaltning, men vil derimod kræve en samordnet indsats på EU-plan, således som Kommissionen har peget på.

7. Andre medlemslandes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget til rammeafgørelse.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man generelt støtte forslaget, som vil betyde et mere effektivt samarbejde omkring udveksling af oplysninger mellem de nationale strafferegistre i medlemsstaterne. Man finder dog fra dansk side, at der er behov for en nærmere analyse af betydningen af visse elementer af forslaget, herunder især med hensyn til en eventuel indførelse af elektronisk udveksling af straffedomme i et standardformat.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Et nærhedsnotat om forslaget er sendt til udvalgene den 28. februar 2006.